

ΝΟΥΜΑΞ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ

Δ.Π.ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Δ'.

ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 15 του Γενάρη 1906

ΓΡΑΦΕΙΑ: Δρόμος Οικονόμου αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 181

ΣΤΟ ΣΗΜΕΡΝΟ ΦΥΛΛΟ:

ΨΥΧΑΡΗΣ. 'Απολογία (συνέχεια).

ΕΡΜΟΝΑΣ. Γράμματα από την 'Αθήνα.—'Αποστολική 'Επιστολή.

Δ.Π.ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ. 'Ο 'Ασωτος (τέλος).

Α. ΣΙΓΑΝΟΣ. Θεατρικά — 'Η Βουλευμένη Καμπάνα.

Δ. Π. Τ. Φαινόμενα και Πρόματα (Πολιτεία και Βλοιά—Τὸ Φιλοσοφικὸ σύστημα τοῦ Κουρούπη—Τὸ δικαστικὸ ἀνάκτολο).

Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ — ΦΟΝΟΙΛΑΖΑΡΟ ΒΑΟΜΑΔΙΑΤΙΚΟ.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑ

'Αγαπητή μου Σοζόγκα.

Είχα βαρεθῆ τὴν 'Αθήνα καὶ πῆγα εἰς τὴν Πόλιν. Ἐλεγα νὰ σοὺ γράψω ἀπὸ κεῖ. Μὰ δὲν εἶχα κέφι γιὰ γράψιμα καὶ ἔτσι τοιμουδιά δὲν ἔβγαλα. Κ' ἔχω ν' ἀπαντήσω σὲ δύο σου γράμματα. Μὰ δὲ θὰ τ' ἀπαντήσω. Συλλογίστηκα πὺς καλῆτερα θὰ με δῆς ἂν ξεσκίσω λίγα κατεβατὰ, δῶ καὶ κεῖ, ἀπὸ τὸ τεφεράκι ὅπου σημαίωνα ταξιδεύοντας κάποιες εἰκόνας ποὺ πέρασαν ἢ στοχασμοὺς ποὺ δουλεύανε μέσα μου—λίγα κατεβατὰ, καὶ νὰ σοὺ τὰ στείλω ἔτσι ποὺ εἶναι γραμμένα δίχως τεχνολογία καὶ ρυθμὸ, ξεγύμνωτα καὶ ἀδούλευτα λόγια, σκόρπια καὶ διαβατάρικα. Διάβαζε λοιπόν.

3 τοῦ Χριστοῦ.—'Αποκοιμιόμουνε σιγὰ σιγὰ ναουρισμένοι ἀπὸ τὰ κύματα ποὺ περνοῦσαν ἀφορίζοντας καὶ ψαχουλεύοντας στοῦ καραβιοῦ τὸ πλάι, ἀπὸ τὸ ρυθμικὸ καρδιοχτύπι τῆς μηχανῆς ποὺ κοπανοῦσε κοπανοῦσε σὰ μάγισσας γουδί, ἀπὸ τὸν τρελλοδοριὰ ποὺ σὰν ἀγριομένος τσπάνης σφύριζε εἰς τὴς μπουκαπόρτες, ἀπὸ τὸ τραγοῦδι κάποιες ἀρβανίτικης παρίας ποὺ ξελαρυγγίζοταν εἰς τὴν πλώρη κάτω ἀπὸ τὴν κουβέρτα, ἀπὸ τοὺς χιλιούς μύριους σματάδες ποὺ πηγαινοέρχονται καὶ στριφογυρίζουν καὶ τριζομανοῦν καὶ γελοκλαίνε καὶ ποὺ κάνουν ὄλοι: μαζί τὴν παρέξενη, τὴ μυστηριώδη ζωὴ τοῦ καραβιοῦ.

'Αποκοιμιόμουνε—καὶ μοῦ φάνηκε σὰ σύχλιος ὀνειριασμένοι ἀνασασμοὶ νὰ με περιτριγύριζε, νὰ μοῦ χάδευε τὰ μάγουλα, νὰ μοῦ σιγομιλοῦσε στ' αὐτὴ λόγια γλυκά, γλυκότατα, μὰ ποὺ δὲν μποροῦσα νὰ τὰ θυμηθῶ τόσο μὲ ξέπαιρνε ἢ μουσικὴ τους. Κ' ὄστερα μοῦ φαίνονταν πὺς ἐκλαίγα δάκρυα μακαριστά, δάκρυα σπάνιας ἀγάπης, μὲ τὸ κεφάλι χωμένο μέσα τὰ κορμύζεστα ἀκόμα λευκόρουχα γυναίκα ποὺ δὲν ἔβρισκα, μὲς τὰ λινὰ τὰ μαλακὰ ποὺ βα-

στοῦσαν ἀκόμα καὶ τὴ μορφή τὴν ἀόριστη τὴ χαριτωμένη τοῦ κορμιοῦ ποὺ τὰ εἶχε φορέσει. Κ' ἔτσι τώρα ἢ ζεστασιὰ ποὺ πῆθαινε κ' οἱ δίπλες ποὺ χάνανε τὸ σάρκινὸ τους σιδέριμα, ξυπνήσανε μέσα μου τὴν ἀγρία κείνη πείνα τῆς ἀγάπης ποὺ κάποτε χάνεται σὰ νικημένη μὰ ποὺ πάντα μέσα μας ζῆ τρυπωμένη γιὰ νὰ ξεπηδήσῃ σὰν ἀσπροδόντης πρίαπος ἔτοιμος νὰ σίσι, νὰ ματώσῃ μὲς τὴν ἀγκαλιά του τὴ Νεροκέρη τὴν ξεχασιάρα ποὺ θὰ ξεστρατώνουνταν πολὺ κοντὰ στὸ λημέρι του.

'Αλλόκοτες, παινιδιάρικες, ἄπιστες μὰς ξεφεύγουν οἱ φαντασιῆς μας. Φτάνει κάποτε τὸ διαβατάρικο γαργάλισμα τῆς ἡθονῆς γιὰ νὰ θεριεύουνται μέσα μας διονυσιακὰ ξελογάσματα καὶ νὰ ξεχνοῦμὲ κάθε εὐλή φιλοσοφία. Ζουτανὸ ὅμως εἴμαστε καὶ ἄς πλῆρουμα σβάρνα τὴν ἀνοιχτὴ ζωὴ. Ποιὸς λογαριάζει τὰ τραγικὰ γκρεμίσματα ὅσα δὲ σταματᾷ ἢ βυκκικὴ κορυφοπέθη ἡμέρῃ:

Κι ἀλήθεια, Σοζόγκα, κάνε μου τὴ χάρη νὰ πᾶς, μόλις λάβῃς τοῦτο μου τὸ γράμμα, εἰς τὴ Νatio ial Galeniy—χαίρετά μου κεῖ στὸ πλάι καὶ τὸ Νέλσωνα ποὺ σὰ μαῦρος Δίας συννεφοσυνάχτης κυβερνάει ἀπὸ τὴν κολώνα του τὴς λοντρέζικες καταχνιές—νὰ πᾶς καὶ νὰ κοιτάξῃς γιὰ μένα τὴν ἀγαπημένην μου, τὴν ἀσύγκριτη κείνη ζουγραφία τοῦ Βιουζιῖνο ποὺ εἰκονίζει τὴν Ἀφροδίτη καὶ τὸν Ἐρωτα, τὸν Καιρὸ καὶ τὴν Τρέλλα. Τὴν Τρέλλα καὶ τὸν Καιρὸ, σῆσε τα, ξέχασέ τα. Μὰ θάμασε τὴ χλωμορόδινη θεὰ καὶ τὸν ἐφῆθο πονηρόματο Ἐρωτα, καὶ μεθύσε ἀπὸ τὸ φιλὶ τὸ λάγνο, τὸ φιλὶ τὸ θεῖο καὶ πολυμαρτύρητο ποὺ σμίγει τὰ μουσκεμένα τους χεῖλια. Τὸ μάτι περιμένει νὰ δῆ τὸ ὑπέρτατο τέλειμα τῆς ἀγάπης νὰ σφιχτοδέσῃ μὲ μάνητα ὀλύμπια τὰ γυμνὰ τους κορμιὰ—τὰ κορμιὰ ποὺ μέσα τους πηδᾷ σπαρταρώντας τὸ αἶμα, φωτιές ὄργιστρεις, νικηφόροι πόθοι καὶ λίμεις πλαστικές.

Καὶ τὸ ξέρω, Σοζόγκα, πὺς θὰ πᾶς γιὰτὶ κ' ἐστὶ τὴν ἀγάπην τὴν εἰκόνα τοῦ Βιουζιῖνο καὶ τὴν ἄσπρη τῆς γητείας. Καὶ μοῦ φαίνεται τώρα σὰ νὰ σὲ βλέπω μὲ τὴ γοργὴ σου περπατησιὰ νὰ φτεροδιαβαίνῃς μπροστὰ εἰς τὴς παλιὰς ζουγραφίες ποὺ τόσο συχνὰ μαζί τὴς κοιτάζαμε, σὰ νὰ βλέπω τὸ ἀργὸ σου χαμόγελο, τ' ἀνοιχτόφραγα μάτια σου καὶ τοὺς γοφούς σου ποὺ ρυθμοκουνοῦνε σειώντας, καὶ λυγώντας, μὲ χάρη καταλανική.

4 τοῦ Χριστοῦ.—'Οξω ἀπὸ τὴν Τένεδο. Μαῦρη γυαλιστερὴ θάλασσα, σὰν ἀσημωμένη πάνω πάνω, καὶ σιγαλοῦσα. Κατὰ τὸ βασίλειμα κόβεται σὰ μέταλλο σπαθωτὸ πάνω στὸ ροδακινὶ τ' οὐρανοῦ. Τὸ μελανιασμένο τῆς χῶμα τῆνε κάνει νὰ φαίνεται πὺς ψηλὴ σὲ κείνη τὴ μερὶὰ τοῦ δριζόντα.

Δεξιὰ ξανοίγονται τῆς Τροίας τὰ περιγιάλια. Τὰ βουνὰ στέκονται πέρα γιὰ πέρα χρωματισμένα

τὸ ἴδιο πλούσιο, βαθύ, ζεστὸ μενεξεδὶ ποὺ μέσα του δὲν ξεχωρίζει τὸ μάτι παρὰ μόνο τὴς χρυσοπόρφυρες κοψιὲς καμιάς γκρεμισμένης ἀκρογιαλίας. Τῆς βροχῆς τὰ σύννεφα ποὺ μεθοδικὰ, μαθηματικὰ, σὰν ἀραδιαστὰ κοπῆδια, σιαζονται πάνω, βάζουν ἀπὸ δῶ τὸ πέλαγο μ' ἀλλόκοτες ζωτικὸφύνηταστες χρωματιές. Τὰ νερὰ μοιάζουνε σὰν πηγμένους, μύρικοι, ἀχατοπράσινοι σμάλτες καὶ ὅλο προσμένεις πὺς θὰ σπάσῃ σὰ γυαλὶ κάπου ἢ ἐπιφάνεια γιὰ νὰ ξεπεταχτῆ τὸ λεύτερο, τὸ φωτεινὸ θαλασσὶ.

Τῆς Τροίας τὰ περιγιάλια. Φυσικὸ ἐρχεται καὶ προποῦμενο νὰ θυμηθῆ κανεὶς θυμητικὰ μεγαλεῖα καὶ νὰ μαυροχολήσῃ γιὰ τῆς δόξας τὴ γοργοθανατιὰ. Ἐγὼ πάλι: συλλογίμαι πὺς δὲ θὰ εἴμουνε ἔτι εἶμαι σήμερα, ἐδῶ σὲ τοῦτο τὸ καράκι μέσα καὶ τούτη τὴ στιγμή, ἢ στὰ χρόνια τὰ ἐπικὰ δὲν εἶχε τραντάξει τὸ Ἴλιο καὶ ἢ ξανθὸς ὁ Σκάμαντρος μὲ τὴς ἡρωϊκῆς βόεις τῶν πολεμοχάρων Ἀχαιῶν καὶ τῶν ἀλογάδων Τρώων. Ἀπὸ τὴ ζωὴ κείνη εἴχσε καὶ ζῆ καὶ μὰς κάνει νὰ ζοῦμε ὁ πατριὸς μας Ὀμηρος. Κ' ἔτσι δὲ χάθησαν τὰ παλληκάρια κ' ἢ Θέτη ἢ ἀργυροπόδαρη καὶ ὁ Γεροπρίαμος κ' οἱ βαθύζωνες φηγοπούλες τοῦ ἀπόμακρου τοῦ ἡλιόψυχου κείνου καιροῦ, παρὰ μέσα μας ζοῦνε πάντα τὴ ζωὴ τὴν ἀδάμαστη τῆς ἀγάλαστη ποίησης. Γιατὶ πράμα ποὺ ριζοβόλησε καὶ φούντωσε στὸν κόσμῳ καθὼς ὁ μυθικὸς πόλεμος τῆς Τροίας: ἔακολουθεῖ νὰ ἐνεργῆ στὸν ἀνθρώπινῳ πολιτισμῳ μὲ τὴν ἴδια τὴν ἀκόμητη ἀλαθεψιὰ ποὺ κ' ἢ κλίση τῆς Γῆς πάνω στὸν ἄξονά της κανονίζει τὴς ὥρες τοῦ χρόνου, τὰ κλίματα, τὴ βλάστηση καὶ κάθε ζωντάνια.

Καὶ μοῦ φάνηκε ἀπὸ τὸ κατὰστρομα ὅπου σταχτοβόλιαζε πιά τὸ σούρουπο, μοῦ φάνηκε σὰν ἀπὸ μακριὰ νὰ περνοῦσαν ἐλυμπίσιωνε θεῶν ἀγαναχτισμένες μορφῆς καὶ σὰν κλαγγὴ ν' ἀντιλαλῆ στ' ἀμμογιάλι καὶ σὰν ἄρματα νὰ βροντοχτυποῦσαν. Καὶ μερικὰ ὄνματα ἰωνικὰ καὶ πολυαγάπητα στὰ χεῖλια μου σαλεύαν—'Αντρομάχη καὶ κυκνόλευκη Ἐλένη καὶ Κασσάντρα. Τάχα νὰ μ' ἄκουγαν;

5 τοῦ Χριστοῦ.—Τὰ χαράματα καθὼς ἀνέβηκα εἰς τὴν κουβέρτα εἶδα γύρω μου τὴν Πόλιν χιονισμένη. Ἡ βασιλικὴ χῶρα μισοχανόντανε μέσα εἰς τὴν χλωμάδα τῆς συννεφιάς ποὺ κατέβαινε δαρμένη ἀπὸ τὸ βοριά. Καὶ μέσα στὸ ἄφωτο γοργοκόρπισμα τοῦ χιονιστοῦ ξεχώριζαν τ' ἀνάριθμα στίβια κ' οἱ μιναρῆδες κ' οἱ στρογγυλόχυτοι θέλοι—κάτασπρες στέγες ζωσμένες σκιῆς μενεξεδένιες ἀπὸ κάτω—ἀσπρολόγημα σταματημένο μεγάλων πουλιῶν ποὺ θὰ εἶχανε πέσει, στ' ἀκρογιάλι καὶ στοὺς λόφους ὀλόγυρα μ' ἀπλωμένες φτερούγες. Ἡ θάλασσα κατάχλωμη καὶ λεβδὴ ξεσφύρονταν πέρα ὡς κατὶ βράχους μελανιασμένους ἀπὸ τὸ κρῦο.

'Αδύνατο νὰ φανταστῶ τὴν Πόλιν μὲ περισσό-